מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה כג

עניין: דמא בן נתינה

מהריי"ל תפארת ישראל פמ"א

חולקים הם בזה, ועל דעת הכל הגוי היה זריז במצוה זאת כי מצות כבד מחייב אותו הדין חשכל מה שלא תמצא דבר זה בשאר מצות, ולפיכך העכו"ם אשר אין להם תורה רק מה שהשכל מחייב נמשכים אחר המצוה הזאת ביותר מן ישראל. אמנם יש לדעת עוד כי האומות שהם נזהרים יותר במצוה זאת ממה שישראל זריזים במצוה זאת הוא דבר עמוק, והוא ידוע כי עשו היה זריז במצוה זאת יותר מכל אדם וזה שאמר הכתוב (בראשית כ"ה) ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו שהיה מכבד את אביו משמש אותו בבגדי מלכות ע"כ. ודע כי לא היה דבר זה מה שהיה משמש עשו את אביו במקרה כי אין דברים כאלו במקרה שיהיה זריז במצוה כמו זאת, אבל דבר זה ידוע כי הוא מורה על דין גמור ויצא מיצחק שמדתו דין, וידוע כי כל התולדות באים לעולם במדת הדין כמו שנזכר בכל מעשה בראשית שם אלהים, ומפני כך עשו שכל מדתו היה מדת הדין הוא בפרט היה מוכן לזה שהיה דבק לגמרי באביו כאשר אביו הביא אותו לעולם במדה זאת שהוא מדתו והבן זה. וכבר התבאר גם כן כי אין לך מצוה שהדין מחייב אותה יותר מן כבוד אב ואם שהדין מחייב אותה לכך ומכל שכן עשו שהיה כל מעשיו מדת הדין מוכן ביותר למצוה הזאת. ויראה כי זכמי האמת רמזו סוד הזה במה שהזכירו שם דמא בן נתינה, כי לשון דמא הוא לשון חיוב בכתוב כאשר בא לומר שהוא חייב יאמר (ויקרא כ') דמיהן בם, (שמות כ"ב) אין לו דמים. ומפני שכל דבר שהוא חייב לעשות השכל נותן אותו לכך נקרא דמא בן נתינה כלומר שהוא נמשך אחר החיוב ואין עושת דבר רק שהוא מחויב שהשכל נותן ומחייב ואינו מוותר אף על פתות משוה פרוטה, ולכך הוא נמשך אחר כבוד אב ואם שהשכל נותן ומחייב אותו ביותר, כי כך הוא מדת בן נח שהוא נמשך אחר דבר שהשכל נותן ומחייב ואינו מוותר דבר כאשר ידוע. אבל לעשות מצות השם יתברך אף כי הם במדת הדין מפני כי אינם כל כך במדת הדין הגמור כמו כבוד אב ואם שאין שכל האדם מחייב אותם לכך אין מקיימים אותם ולכך נקרא הגוי דמא בן נתינה. ונוכל לומר כי לא גוי אחד היה רק

ספר חסידים

שלז הבן שבא לידו ריוח ואביו ישן למדנו מדמה בן נתינה [א], אבל אם בא ריוח לאביו ונפסד אביו וכשמקיץ מצטער יותר שלא הקיצו והבן יודע דעת אביו ששמח כשמקיצו בשביל אותו דבר מצוה להקיצו מאחר שאביו שמח על זה [ב], וכן כשמקיצו ללכת לבהכנ"ס או לדבר מצוה.

דברי שאול

דף כיר נמנה לחתת מלדם ט פרם לחדשם שמעתי
נמם סגמן נעל קלסיח סאמר לנמם סזמן ט
סמייח פרם לחדשם סירדיח נם ולם כמן ט מכר סירדיח
נדנר חל ומר דנכדוכה סרמו ט לסגוי מלח יסגלה
סמעמם מטס נדולם כיכ וסמפיד עיז ממן רכ ולכך
סרמו ט סהוח סמפיד ממן רכ נמניל מטס סכליוח
דמטוס כנוד סח מטס סכליוח לחנל יקרולל טחכיס ממן
כיכ נמר מטס סקים כפרס לחדשם ודפחיח ולכי לומל

אמת ואמונה - קאצק

תמה. בש"ס קידושין (ל"א.), שאלו וכו' עד היכן כבוד אב ואם, אמר להם צאו וראו מה עשה גוי אחד לאביו באשקלון וכו' עד שנתן לו הקב"ה שכרו שנולדה לו פרה אדומה. והענין מפני מה נתן לו הקב"ה בשכר כיבוד אב ואם פרה אדומה דוקא, אך הנה בשעה שהגוי הפסיד כ"כ מעות בשביל כיבוד או"א נעשה קטרוג בשמים שגוי מחבב מצוות יותר מישראל, ולכן לא היתה עצה אלא לתת לו פרה אדומה בשכרו, ולא מצאו לקנותה רק אצלו, והוא בקש מהם כל ההפסד שנגרם לו ע"י כיבוד או"א, ובזה הראה למקטרגים שישראל מחבבים את המצוה יותר שהרי נתנו בעד מצות פרה אדומה שהיא חוקה בלי טעם כמו שהגוי נתן בעד מצוות שכליות.

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON

MACHSHEVESYECHEZKEL.COM • SHORTMACHSHAVA@GMAIL.COM • 6463522597 • ממספר ישיר: 073-371-8181